

Anna Gasol i Teresa Blanch

El secret de les golfes

Il·lustracions de Dani Torrent

1

Vacances!

–Prepareu-vos! Baixem a la propera estació!
–La Mercè, la mare de l'Eulàlia i la Mariona,
va agafar la maleta i la bossa del portaequi-
patge.

L'Eulàlia va donar un cop de colze a la seva
germana petita, que estava mig endormiscada al
seient del davant.

–Desperta, dormilega –li va dir–. No sé com
pots dormir amb aquests sotracs i en un banc
tan incòmode.

El vagó feia pudor de sutge i uns viatgers de mirada trista i perduda s'afanyaven a recollir unes maletes de cartró lligades amb cordills i uns farcells voluminosos que semblaven contenir totes les seves pertinences.

–Mama, que els coneix? –va preguntar la Mariona, encuriosida.

–Xxxt! Ja arribem. Després t'ho explicaré.

El tren va disminuir la marxa i va entrar a l'estació.

–Eeh! Ramon, som aquí! –va cridar la Mariona tan bon punt va posar els peus a l'andana i va veure el seu cosí que se li acostava corrent.

–Benvingudes! –va exclamar la Conxita, la mare d'en Ramon, abraçant la seva cunyada i les seves nebodes–. Uix! Com pesa aquesta maleta. Sembla que l'hàgiu carregat de pedres! Val més que agafem el taxi davant de la fonda –va afegir.

La fonda era a pocs metres de l'estació i afortunadament l'únic taxi de la població estava aparcat vora la font de la placeta.

–Creus que li serà molt pesat a la meva mare ocupar-se de les nenes tot l'estiu? –va preguntar la Mercè mentre carregaven l'equipatge.

–Ca! Ja estaré al cas. No t'amoïnis. Els matins obro jo la botiga i ella baixa a mig matí. Se n'ocupa les tardes que hi ha menys feina i a l'hora de tancar el teu germà li posa les fustes a les portes. Fan el recompte del dia i l'acompanya a dalt per guardar els diners –va explicar la Conxita.

El trajecte fins a la plaça major va durar un sospir i la Mercè es va interessar per la família del taxista, veí de la vila, a qui coneixia de tota la vida.

–Com està el meu germà Ramon? –va voler saber la Mercè mentre descarregaven l'equipatge.

–Està content amb la feina al sindicat. Es dedica a visitar els pobles i mira de convèncer els pagesos perquè comprin pinso per a l'aviram i canviïn la manera de conrear la terra. Volia comprar un tractor però... –Es va interrompre

en veure que les nenes corrien cap a l'àvia, que les esperava a la porta de la botiga amb un somriure feliç.

En la ment de la Mercè es barrejaven pensaments contradictoris. Se li va fer un nus a la gola i no va poder reprimir les llàgrimes. Era el primer cop que tornava d'ençà la mort del pare feia un any i sentia una tristor immensa. La mare anava de negre de cap a peus, com manaven la tradició, la correcció i el respecte al marit mort. Tan presumida que era i la traça que tenia a l'hora de cosir vestits bonics i a la moda! esclar que ella i la Conxita també vestien robes fosques, però per a elles dues el dol seria més curt i més lleuger.

—No ploris, filla, no ploris, que em faràs plorar a mi també, i avui és un dia d'alegria. Nenes, Ramon, veniu, pugem a casa... Veureu quins plans que tenim per a demà a la nit. Aconseguirem que la foguera de Sant Joan d'enguany sigui la més gran que s'hagi vist mai a la plaça. Et quedes a la botiga, Conxita?

Tot seguia com sempre. La petita entrada amb les dues botigues a banda i banda. A l'esquerra, la carnisseria de la Carmeta amb els ganxos a la paret per penjar-hi els corders i les vedelles que arribaven cada dia de l'escorxador. A la dreta, «*Alimentación y ultramarinos Blai*», la botiga de casa, que deixava embadalides les nenes per la quantitat de productes que hi havia.

La Mercè i els tres nens van pujar l'escala que conduïa al pis de l'àvia. La porta entreoberta del soterrani va provocar un calfred a l'Eulàlia.

—No la tanca, àvia? L'avi em deia que hi havia unes rates molt grosses.

—Ca! —va somriure l'àvia acaronent-li els cabells—. Les rates tindrien més por de tu que tu d'elles. I si tens por, canta. Fugiran com si les empaités un llamp!

—Si la porta queda mig oberta, és més misteriós. S'hi podria amagar un bandoler —va dir en Ramon amb entusiasme.

–Quines bestieses! –I ara el posat de l'àvia era seriós.– La tancaré amb clau, no fos cas que...

Van començar a pujar l'escala.

–Tres graons, cinc graons... i el despatx de l'avi –cantava la Mariona mentre pujava saltironant–. Oh! La porta és tancada...

–Fa molt que no hi entra ningú –va explicar l'àvia.

–Ja som a casa! –va continuar la Mariona i va córrer cap a la seva habitació, on l'esperaven les joguines endreçades, les nines arrengrerades en un prestatge. La Pepa, la nina de gairebé la seva alçada, la mirava amb el seu ull borni asseguda a la cadireta de boga.

–Aquesta nina fa por –va exclamar i la va asseure de cara a la paret.

Mentre les nenes seguien el seu cosí, que les posava al corrent de les novetats i els plans per a

l'estiu, mare i filla enllestien el dinar a la cuina i també es contaven les seves vides, tot i que poques coses els havien passat per alt a les cartes que s'escrivien cada setmana.

–Han arribat molts forasters –va dir la Mercè–. Vol dir que trobaran feina aquí?

–Segur! Faran les feines que no vol ningú. A l'escorxador sempre falten mans i al sindicat també.

–I on viuran? Fan la impressió que no tenen gairebé res.

–A la plaça hi ha pisos buits, als baixos de les cases. Els hi lloguen per poc.

–Però els baixos són molt humits i no tenen cap mena de ventilació i...

–Mira, nena, quan no tens on caure mort, qualsevol cosa és bona –la va interrompre la seva mare–. A més, la gana et fa espavilar. Apa, crida els nens que dinarem.

–La Conxita no puja? –va preguntar estranyada la Mercè.

—No, no, marxa a casa seva quan tanca. Avui el nen es queda perquè heu arribat vosaltres, però els altres dies va a repàs els matins i a les tardes juga a ajudar-me a la botiga. Sempre espera alguna lllaminadura —va somriure la dona.

—Ha pogut parlar amb la modista perquè l'Eulàlia aprengui a cosir? I amb les monges perquè li facin repàs als matins? —es va interessar la Mercè mentre posava unes estovalles de quadres blaus i blancs a la taula de la cuina—. El curs que ve ha de fer l'ingrés de batxillerat i ha de seguir un dictat i conèixer les quatre regles.

—Se n'ha cuidat la Conxita. Em sembla que la modista només la pot agafar dues tardes. Té molta feina amb els casaments. I les monges fan repàs als matins a una colla de nenes. NENS, A DINAR! Ja sabeu que a la taula i al llit...

—Al primer crit! —el Ramon ja corria cap a la cuina per ser el primer a seure a taula.

La safata de macarrons fumejava.

–Mmm... quina bona olor, àvia! Tinc una gana... Em menjaria un bou sencer! –van dir les dues nenes alhora i tothom va esclafir a riure mentre la Mercè servia els plats.

–Àvia, demà *findrà* a *zaltar* la foguera com l'any *pazat*? –va preguntar la Mariona amb la boca plena.

–Nena, fes el favor de menjar bé. No es parla amb el menjar a la boca –la va renyar la seva mare.

–Mmm... Ja ho veurem. Em sembla que no baixaré. Estic de dol i no seria ben vist –va explicar l'àvia.

–Per què? –van preguntar els tres nens, sorpresos.

–Perquè quan s'està de dol hi ha unes normes a seguir i l'àvia ara no pot anar de festa com si res –va ser l'explicació de la Mercè–. Apa, mengeu, que se us refredarà el plat.

Els nens es van mirar de reüll i es van afanyar a menjar. Costava molt que els adults parlessin clar.

La tarda els va passar volant mentre endreçaven la roba a la calaixera i tafanejaven per la botiga: els pots de vidre amb caramels de diferents classes, la vitrina amb formatges i embotits, les prestatgeries plenes de pots amb farina, arròs, sucre, cafè... Els sacs de llegums en un racó. Les balances i els pesos... Era un lloc màgic!